

Jakub KROULÍK

HYPNOTIZÉR

Hypnóza, její moc a síla

Rozhovor Marty Fenclové s Jakubem Kroulíkem

a& autreo

Jakub KROULÍK
HYPNOTIZÉR

**Hypnóza,
její moc a síla**

Rozhovor Marty Fenclové s Jakubem Kroulíkem

Obsah

Úvodem	7
Kapitola 1. JMENUJI SE JOSEF ČAPEK	13
Kapitola 2. HYPNÓZA NENÍ SPÁNEK	28
Kapitola 3. HYPNÓZA A JEJÍ VLIV NA MYSL	34
Kapitola 4. SUGESCE VYVOLÁ PŘEDSTAVU	43
Kapitola 5. MAGIE ČARODĚJŮ, MÁGŮ A ŠAMANŮ	49
Kapitola 6. PRVNÍ HYPNOTIZÉŘI	54
Kapitola 7. CESTA K HYPNÓZE	61
Kapitola 8. HYPNOTIZÉR ŠKOLOU POVINNÝ	67
Kapitola 9. KAŽDÝ NĚJAK ZAČÍNAL	75
Kapitola 10. LEGENDA O MAGICKÉ HŮLCE	84
Kapitola 11. ILUZE NA PRODEJ	89
Kapitola 12. ČAJ U PANA HOLUBA	93
Kapitola 13. KOUZELNÍCI A TI DALŠÍ	100
Kapitola 14. KAUZA HANUSSEN	108
Kapitola 15. CO JE V TĚ KRABIČCE	113
Kapitola 16. KDE SE STUDUJE MAGIE	122
Kapitola 17. PARANORMÁLNÍ VÝZVA	131
Poděkování	141
Zajímavá literatura	142
Zmíněné osobnosti	144
Recenze na přednášky Jakuba Kroulíka	146

ÚVODEM

Před sálem pražské Lucerny je živo. Už venku před vchodem se lidé nenápadně okukují. Tamhleta dáma v černém vypadá jako čarodějnice. A tamhleta jako by vypadla z filmu z první republiky. Lesklá čelenka a péra ve vlasech ladí s přiléhavou róbou. A co ten pán ve fraku? Jsem tady vůbec správně? Tohle opravdu nebude jen tak obyčejné představení. Dnes se ve velkém sále Lucerny uskuteční hypnotizérský galavečer „Moc a síla hypnózy“, kterým nás provede hypnotizér a mentalista Jakub Kroulík. Ano, to opravdu není úplně obvyklé, a to dokonce ani v dnešní době, kdy je obvyklé v podstatě všechno. Hřeje mě pocit, že ještě našťestí existují i věci, které můžou minimálně vyvolat takové očekávání.

Dnes večer se dozvíme, co je to hypnóza. Ano. Všichni jsme to slovo už slyšeli, něco o ní četli a viděli ji v pár filmech. Ale na vlastní kůži zažil hypnózu málokdo. I ty informace o ní máme všichni dost kusé. Dnes si obzory rozšíříme. Dozvíme se, zda může být hypnóza například nebezpečná. K čemu všemu může sloužit. A také to, jak lze takovou dovednost získat. Ale především a hlavně! Zažijeme hypnózu v praxi. Na první pohled je jasné, že právě na praktické ukázky se všichni těší nejvíc. Včetně mě. Skutečně hypnóza existuje? Uvidím na pódiu levitující postavy? Nebo dokonce budu mezi těmi, kteří si to užijí na vlastní kůži, a budu tam levitovat já? Ano, kdysi se taková vystoupení pořádala. Zejména za první republiky se o hypnóze hodně mluvilo a byla středem zájmu (proto ty dobové kostýmy), ale dnes jsme přece jen zas o kus dál a nenecháme si věšet bulíky na nos. My Češi obzvlášť ne. My umíme prokouknout každou fintu a habaděru, to se ví. Jenže i přesto je z návštěvníků cítit zvláštní napětí a nervozita, co je vlastně čeká. Z plakátu se na nás dívá Jakubův přísný a magický pohled. Jen pojdte, pojdte, uvidíte sami...

Já znám Jakuba zatím trochu jinak. A sice jako velice milého a usměvavého mladého muže, který se kromě hypnózy zajímá o spoustu dalších pozoruhodných

oborů, včetně magie, kouzelnictví, mentalismu a také religionistiky. Poprvé jsme se potkali před pár lety, když jsem se jako novinářka zúčastnila jednoho z experimentů takzvané Paranormální výzvy, kterou pořádá Český klub skeptiků Sisyfos a v rámci které se testují tvrzení týkající se existence paranormálních schopností. Tehdy byl Jakub v roli odborníka na podvodné provádění paranormálních jevů, který vidí pod prsty těm, kteří by chtěli na vědce vyžrát nějakým trikem. Pravda je, že už tenkrát na mě tenhle mladý gentleman působil dojmem, že sem propadl z jiné doby. Rád chodí dokonale upravený, většinou v padnoucím obleku, dámě vždy podrží dveře a nikdy jsem ho myslím neslyšela říct sprosté slovo.

Projdu plným sálem. Tady už publikum vypadá na pohled docela obyčejně. Žádné čarodějnice ani muži s černým kloboukem a plnovousem. Ale pak si všimnu té dámy v černém, kterou jsem zahlédla venku. Teď sedí kousek ode mě. Její dlouhé červené nehty a velké stříbrné šperky nelze přehlédnout. Tváří se smrtelně vážně. Je to dáma, která se zajímá o bílou i černou magii a přišla se přesvědčit na vlastní oči, jak dalece hypnóza skutečně účinkuje, dozvím se později od Jakuba. Tak vida, přece jen to nebude úplně obyčejné publikum. A tedy snad ani nudná přednáška. Teď už jasně cítím, že v sále vládne atmosféra jakoby z jiné doby. Zvědavost, napětí, očekávání i strach, co nás vlastně čeká. A zároveň obavy, aby to celé nebylo jen velká bublina a zklamání.

Sálem se jemně nese meditativní hudba. Pink pink... pink pink... pink pink... Je to jen pár tónů, které se dokola opakují. Nahoru. A dolů. Nahoru... Je to uklidňující, ale i přesto cítím, jak mi tlučí srdce.

Co se týče hypnózy, mám za sebou už mnoho hodin rozhovorů s Jakubem pro tuhle knihu. Tento fenomén jsme probrali ze všech stran. Víím, že hypnóza není žádné kouzlo, ani podvod. A že je to navozená změna vědomí, tedy práce s podvědomím, ve které lze i v naprosto bdělém stavu vnímat realitu jinak. Že s ní lidstvo vědomě i nevědomě pracuje od svého prvopočátku. Že úzce souvisí s vývojem magického myšlení. Že mi schopný hypnotizér může vsugerovat ledasco. Třeba to, že se jmenuji Agatha Christie. Nebo že jsem v sále plném lidí úplně sama. Že mi svaly můžou ztuhnout tak, jak by to v normálním bdělém stavu nikdy nebylo možné. A že by mě Jakub dokázal přesvědčit, že stará účtenka je nová tisícikoruna. Ano, věřím Jakubovi, že tohle všechno dokáže. Ale v praxi jsem to nikdy neviděla. I když je mi Jakub opravdu sympatický, pořád mi ještě v hlavě zůstává ta česká skeptická komůrka plná pochyb. To se Jakub najednou úplně změnil

v nějakou démonickou bytost, která všechny uhrane svým pohledem? Není to celé jen trik, na který jsem naletěla? Pořád si to neumím představit. Navíc jsem si naprosto jistá, že na mě hypnóza rozhodně působit nebude. Řekla jsem to Jakubovi předem, aby věděl, že mu můžu celé představení zkasit, ale on se jen smál a potvrdil mi, že tohle říká skoro každý. Jenže to nezná mě!

Z rozhovorů už také vím, že si na pódium vybere pár diváků, kteří si chtějí hypnózu dobrovolně zažít. No jasně. Vybírá. Znají se? Je to celé připravené? Jsou domluvení předem? Přece není možné, že na někoho chvíli mluví – a on se třeba najednou nemůže hnout z místa. Nebo že ho zhypnotizuje pouhým dotykem. Nebo dopisem na dálku! To je prostě nesmysl. Moje racionální jádro začíná být vyložene na koni. Naletěla jsi, moje milá!

Galavečer začíná. Žádné efekty ani světelná show, Jakub přichází na pódium, na kterém je připraveno jen pár židlí a mikrofon. Jakub je oblečen jako obvykle v obleku. Čili žádná démonická image, prostě vypadá jako vždycky. Možná se tváří malinko vážněji, ale je to pořád ten milý a usměvavý Jakub. Uvítá publikum a začne vysvětlovat, co to vlastně hypnóza je. Co si o ní myslíme? Zažili jsme ji někdy? Myslíme si, že je nebezpečná? Někteří z diváků ochotně odpovídají. Od začátku je jasné, že nepřišli náhodou a o hypnóze už si minimálně něco přečetli. Zatím to připomíná spíš přednášku. Dozvíme se, že je hypnóza změna vědomí, že rozhodně nemusí připomínat spánek... Řeči, řeči, řeči. To už známe. Ale funguje to?

A teď se všichni, kdo si chceme zažít hypnózu na vlastní kůži, postavíme. Je to tady! Celý sál se zvedne. Celý sál – kromě dámy v černém. Ta všechno sleduje vsedě s neměnným výrazem ve tváři. Sálem zní instrukce. Máme zavřít oči a postupně uvolňovat celé tělo. Poslouchat svůj dech a vnímat Jakubův hlas, který nás vede. Dýchám a připadám si tak trochu nepatřičně. Tohle jsem ve velkém sále Lucerny opravdu ještě nedělala. A teď, když je celé tělo uvolněné, máme se soustředit na bod vzadu na své hlavě. A pak na pravou ruku, která je lehká a pomalu stoupá nahoru. Místečko na hlavě a lehká pravá ruka. Každý krok Jakub několikrát pomalu zopakuje. Znova a znova. Pravá ruka je lehká. Místečko vzadu na hlavě. Připadám si jako oběť nějaké sekty. Stojím společně s dalšími desítkami lidí v sále Lucerny se zavřenýma očima a snažím se soustředit na bod kdesi vzadu na hlavě. Bod. Copak já mám vzadu na hlavě nějaký bod? Nebolí mě hlava? A co když omdlím? Když zavru oči, mívám problémy s rovnováhou kvůli nízkému tlaku. To máme v rodině. „Vaše tělo je pevné a stabilní,“ slyším Jakubův

hlas. Tak jistě, jemu se to řekne, ale co když se zřítím na ty dřevěné sklápěcí židle. Bude to bolet. Je tady někde doktor? Po chvíli zaznamenám, že se moje tělo skutečně ani nehne. Stojím pevně nohama na zemi jako sloup zaražený do země. To je přinejmenším zajímavé.

Moje myšlenky ale přesto stále těkají jako roj octomilek. Narážejí jedna na druhou, sotva jedna zmizí, objeví se další. Fakt stojím rovně? Jak to? A co ta ruka? Hýbe se? Soustřed se na ten bod vzadu na hlavě! Kde mám kabelku? A pak ucítím, jak se mi pravá ruka o kousek zvedla. Vžum! Přisahám bohu, že sama od sebe. Levá zůstává těžká, svěšená u těla, ale pravá je lehounká jako pírkó, naopak cítím, jako by ji něco táhlo vzhůru. Nejdřív se toho trochu leknu a cítím, jak se ruka zasekla a nestoupá. Klid... nevíšmejí si jí, ať jí nevyplašíš... Tak ještě kousek! Soustředím se na místo vzadu na hlavě, na Jakubův hlas, který neustále pomalu a klidně opakuje pokyny, a také na svůj dech. Nádech. Výdech. Nádech... a vžum! Ruka zase popojede o kousek výš! Je to jako kouzlo. Pocit, jaký jsem nikdy předtím nezažila. Bojím se otevřít oči. Co když stojím se zvednutou rukou sama a všichni se na mě dívají s otevřenou pusou? Pokračujeme ještě pár minut a já cítím, že je moje ruka asi v půli cesty, i když její polohu nedokážu úplně přesně určit, protože ji v podstatě necítím. Což je také zvláštní, protože když na józe provádíme cviky s předpaženými rukama, vždycky mě po chvíli začnou pálit svaly. Ale tady... nic? Jakub ohlásí, že si teď z publika vybere několik diváků, se kterými bude pokračovat v názorných ukázkách na pódiu. To pro ně jsou tam připravené židle. Nejdřív ve mně hrkne. Hrozně moc jsem si to chtěla vyzkoušet, ale teď mám strach. Ztrapnit se před celým sálem? Co když se mi budou smát? Co když to zkazím? Jasně jsem Jakobovi vysvětlila, že hypnóza na mě nefunguje. I když ta ruka...

Slyším kroky, jak Jakub prochází sálem, koho se dotkne, ten je „vyvolený“ a může jít na pódium. Kroky se blíží ke mně, srdce mi teď buší jak šílené. Kroky se zastaví kousek přede mnou. „Jé, mami!“ zaslechnu dívčí hlas. Figuranti jsou zvoleni. Teď můžeme otevřít oči. Celý sál kromě dámy v černém stojí a všichni mají ruku nataženou před sebou. Někteří ji mají zvednutou jen kousek, někteří, jako já, sotva do poloviny, některým vystoupala až k hlavě. Pomalu se vracíme zpět, Jakub nás vede, ruka klesá zpět k tělu. Teď je už zase „normální“, těžká. Obyčejná. Ale já pořád cítím zvláštní pocit uvnitř, něco jako dokonalé uvolnění, oproštění se od veškerého vnitřního napětí. I mysl je čistá a uvolněná jako po relaxaci. Není to ale jako po horké vaně. Jsem plná energie. Na pódiu je připravená

skupina figurantů. Několik mužů a žen různého věku. Dámě v červeném mává z publika její dcera. A dáma v černém sedí a nehne ani brvou. Nastává druhá část přednášky. Těším se.

Pokud mě překvapila moje pravá ruka, tak druhou část přednášky můžu popsat jako sérii různých údivů. Zvolené figuranty Jakub nejdříve uvede do stavu hypnózy. Probíhá to klidně, zase jen za pomoci Jakubova rozvážného hlasu. Nezdá se mi, že by tohle skutečně mohlo někoho jen tak obalamutit. Ale po pár minutách sedí všichni na svých židlích zcela uvolnění a plní příkazy, které od Jakuba dostávají. Natáhnout před sebou ruku tak pevně, že je jako kámen. Usnout na povel. Nebo přirůst k židli. „Zkuste se zvednout,“ pobídne Jakub dámu v červeném.

„Nejde to,“ vzdá to dáma po několika okamžicích a vypadá opravdu překvapeně. Občas se podívám po očku po dámě v černém, ta ale sleduje vše klidně a bez známek emocí. Dokonce i když má dáma v červeném zapomenout svoje jméno.

„Jaké je vaše křestní jméno?“

„Moje křestní jméno je...“

Dáma v červeném se nevěřicně podívá na Jakuba a pak se chytí za hlavu, jako by z ní své jméno chtěla vytrást.

„Já jsem...“

„Je tady někdo, kdo ví, jaké je vaše křestní jméno?“

„Ano! Moje dcera Monika. Tamhle sedí.“

Jakub přijde k slečně přede mnou, aby napsala maminčino jméno na lísteček. Když se s papírkem vrátí, dáma si přečte své jméno.

„Monika! Ano, já se taky jmenuji Monika!“

V sále to zašumí. Po každém výstupu se Jakub figurantů zeptá, jak se cítí. A pokaždé dostane odpověď, že skvěle. Podle atmosféry na pódiu to opravdu vypadá, že se všichni nejen baví, ale také, že je jim dobře. Mladý muž sedící uprostřed figurantů má úsměv od ucha k uchu. Když mu Jakub dá povel „Spi!“, hlava se mu okamžitě svěsí a celé tělo se uvolní na židli. Až se probere, bude zamilovaný do slečny sedící vedle. Bude jí fascinován natolik, že od ní nedokáže odtrhnout oči. Bude pro něho tím nejkrásnějším stvořením, jaké kdy viděl. Mladík se na povel probudí a okamžitě se zahledí na slečnu vedle. Už od ní neodtrhne oči. Slečna reaguje smíchem, ale muž si prostě nemůže pomoci. „Pardon,“ omluví se jí alespoň s úsměvem. Když ho Jakub opět vrátí do hypnotického spánku a poté probudí, není po náhlém vzplanutí ani stopy.

Následují další ukázky. Figuranti upadají do hypnotického spánku poté, co si přečtou dopis psaný Jakubem. Tělo mladého muže je po zhypnotizování pevné tak, že ho pomocník s Jakubem položí na židle jen za zátylek a kotníky. Drží tam a jeho tělo vypadá jako vytesané z kusu dřeva. Dáma v červeném tvrdí, že se jmenuje Tomáš Garrigue Masaryk. Všechno, co se odehrává na pódiu, se zdá být neskutečné. Ale zároveň to není nic děsivého. Všichni jsou totiž ve skvělém rozpoložení, jsou překvapení, ale také se baví. A podle Jakubových slov jim tohle dobré rozpoložení vydrží ještě minimálně pár dnů, možná celý měsíc. A pozor, to i nám v publiku, kteří jsme si na začátku vyzkoušeli hromadnou hypnózu. Zlepší se nám spánek. Tělo bude zrelaxované a povzbuzené zároveň.

Na závěr galavečera dostaneme malý návod, jak si vyzkoušet takové to domácí zhypnotizování třeba na svém partnerovi. Nejdřív počkáme, až médium usne. Potom k němu velmi opatrně přistoupíme, abychom ho neprobudili, a mluvíme na něj rozvážným a jistým hlasem. Říkáme mu, že se mu zdá hezký sen. Že jede vlakem. Jede z Prahy do Brna. Sedí ve vyhřátém kupé a dívá se, jak krajina pěkně ubíhá. Musí však dávat pozor, aby nezapomněl vystoupit v Brně, jinak by mohl přejet až třeba do Vídně. Po chvíli oznámíme Brno, hlavní nádraží. A partner se zvedne jako na povel a bude se hrnout k východu.

Když galavečer skončí, vytvoří se u Jakuba dlouhá fronta. Všichni mají oči dokořán a nálada v sále je exaltovaná a živá. Jakub trpělivě odpovídá na desítky dotazů, tak na něj jen mávnu a odjíždím domů s naprosto novým pohledem a také s radostí, že na světě existují věci, které vypadají jako kouzlo. Těším se, až moje médium doma usne.

JMENUJI SE JOSEF ČAPEK

Jaké byly vaše začátky? Byl jste za podivína s ještě podivnější show a přednášel jste před poloprázdným sálem, nebo jste měl od začátku vyprodáno?

Na začátku lidé nevěděli, co si pod tím, co dělám, mají představit. Chápu je. Od doby první republiky nebyl hypnotizér na našem území prakticky vidět. Když tedy moji přednášku začala manažerka nabízet coby program do knihoven, kulturních domů a divadel, byli zprvu pořadatelé velice odmítaví. Mým záměrem nebylo pouze vytvoření senzační show. Šlo mi o populárně-naučné představení hypnotického fenoménu veřejnosti.

Začínal jsem s přednáškami v menších městech. Na moji první přednášku, která se konala v Rotavě na Karlovarsku, se sešlo do dvaceti posluchačů. Zázitek z Rotavy se ale mezi lidmi prakticky okamžitě rozkřikl a na další přednášky nám již obvykle nestačila kapacita knihoven.

Jaký je tedy přesně váš způsob představování fenoménu hypnózy?

Hypnózu prezentuji důstojným způsobem. A to důstojně jak k hypnóze, tak k lidem. Nejsem příznivcem takzvaného amerického stylu, kde hypnotizér uvede diváky do hypnózy a oni pak běhají po jevišti a myslí si, že jsou kuře, nebo tančí s věšákem. Mně samotnému by se to nelíbilo. Prostá přednáška o hypnóze by byla možná zajímavá, ale pro širokou veřejnost nepříliš poutavá. Proto volím formu interaktivní prezentace a v jejím rámci mluvím o historii hypnózy, současných poznatcích a nakonec ukazuji na dobrovolnících její vliv. Příslib praktických ukázek je pro většinu lidí hlavní motivací k návštěvě mé přednášky. Přece jen teorii si mohou přečíst kdekoliv.

Počkejte, běhat jako kuře a tančit s věšákem – to se opravdu někde dělá?

Jistě. Taková vystoupení můžete vidět například v Las Vegas.

Tak to oceňuji, že jste byl docela milosrdný. I když některé z ukázek, které jste předvedl, byly také celkem šokující. Nejvíce asi ten muž, který se na povel zamiloval do slečny vedle sebe. Otočil se na ni a už od ní nedokázal odvrátit zrak, jen se usmíval, jako kdyby byl opravdu hluboce zamilovaný. To mi opravdu spadla brada.

Pokaždé hodně zvažuji, co lidé ještě unesou. Ale moje pravidlo je takové, že bych nikdy nedělal nic, co by se mně samotnému nelíbilo. Zamilování připadá někomu legrační, někomu to přijde zvláštní, je to pěkná ukázka fenoménu hypnózy, ale nikoho tím nezesměšním.

Ted' mi řekněte, kdybyste toho chlapce v hypnóze nechal, tedy „neodčaroval ho“ zpátky, to by mu zůstalo už navždy?

Kdepak. V tomto případě by se z toho vyspal. Mohu ale vytvořit i trvalou změnu. Například zbavit někoho chuti na cigarety. V tomto kontextu se ale musí pracovat jinak a samozřejmě velmi zodpovědně.

Nebo ta změna jména. To by paní tvrdila, že je Tomáš Garrigue Masaryk, i kdyby před ni předstoupil třeba policista a chtěl ji legitimovat?

Ano. Dokladem toho může být například následující experiment. Před lety si mé služby najalo ministerstvo financí. Pořádalo tenkrát den otevřených dveří a mou úlohou bylo – v rámci zážitkové primární prevence kriminality pro odbor Státního dozoru nad hazardními hrami – hrát s návštěvníky skořápky; jako ilustraci dob minulých a hlavně s vysvětlením, že se jedná o hru falešnou, ve které se skutečně vyhrát nedá.

Byla to pěkná akce. Návštěvníci i personál ministerstva se při hře dobře bavili. Obvykle zůstávali u mého stanoviště déle a měli zájem užít si ještě alespoň pár mentalistických ukázek, možná i hypnózu. To vše, než se dostaví další skupina. Mezi přihlížejícím personálem stál uniformovaný policista a dohlížel na bezpečnost akce. Svou práci vykonával profesionálně, a právě proto bylo hezké vidět, jak se z něj o pauzách, před příchodem další skupiny návštěvníků, stával běžný člověk, který byl také zvědavý, stejně jako všichni ostatní.

Odpoledne jsme se domluvili na tom, že mi pomůže se zajímavou hypnotickou ukázkou. Poté co jsme si s další skupinou návštěvníků dne otevřených dveří dostatečně užili hru skořápky – prohráli všechny své herní bankovky a lidé se jako obvykle těšili na záhadný mentalismus, přišla vhodná chvíle pro experiment.

Provedl jsem tento experiment s dobrovolníkem, který byl jedním z návštěvníků. Pánovi jsme ve stavu hypnózy změnili jméno s tím, že se teď jmenuje Josef Čapek, a pozorovali jsme, co se stane, když přijde do styku s autoritou. Jestli hypnotický účinek zůstane stejný, když přijde policie a bude ho chtít legitimovat. Přišel k němu zmíněný policista a vzal si od něho občanský průkaz. A pán zjistil, že na fotografii je sice on, ale má na dokladu špatné jméno, protože se přece jmenuje Josef Čapek. A že neví, jak se to stalo.

Jak dlouho pán zůstal v přesvědčení, že se jmenuje Josef Čapek?

V tomto přesvědčení jsem ho nechal pouze několik minut. Mým cílem byla zajímavá, poučná ukázka podobná těm, které předvádím i na svých interaktivních přednáškách. Tam jen nemám k dispozici skutečné uniformované policisty, kteří by mi pomohli vytvořit takto reálně vypadající situaci. Po pár minutách jsem pánovi jeho jméno opět vrátil. Odcházel jako hvězda své návštěvnické skupiny.

Na pódiu jste také předváděl hypnózu na slovo. Stačilo mávnout rukou, říct „spi“ – a všichni figuranti usnuli. To by šlo udělat třeba i na ulici?

Ano.

No potěš...

Můj mistr, o kterém vám podrobněji povyprávím později, mi vždy kladl na srdce: „Jakube, pamatuj, s tvým rostoucím vlivem roste i tvá zodpovědnost, jakým způsobem své dovednosti využiješ.“ Nevím, že by pan Holub někdy viděl nebo četl Spidermana, ale pobavilo mě, že Holub i Stan Lee (autor Spidermana – pozn. autora) měli stejný přístup.

Lidé se přirozeně bojí toho, co neznají. Od dob první republiky veřejnost neměla příliš mnoho možností setkat se s hypnózou. Běžnou představu o ní tedy formovaly pouze romány, filmy či knihy pojednávající o hypnóze. Romány a filmy obvykle využívají hypnózu pro tajemnou kriminální zápletku, a to naprosto dle libovůle režiséra. V knihách zaměřených na toto téma se zase mísí fakta s polopravdami a konspiracemi jejich autorů. I z toho mohou plynout další obavy.

Střízlivé poznání faktů a pravé podstaty hypnózy podle mého mínění rozhodně není na škodu. Občas se setkám s názorem, že fakta a realita jsou nuda. Proč

bychom si měli kazit tu krásnou magickou představu z filmů a románů, která je tak vzrušující?

Nic si nezkazíte. Nebojte se. Realita rozhodně nuda není. I ta může být dostatečně neuvěřitelná. Sama jste to zažila na mojí přednášce.

A co další přednášky?

Když jsem přijel na další přednášku o hypnóze v chodovské knihovně, tamní paní ředitelka očekávala vystoupení kouzelníka. Dnes si říkám, že vlastně není divu. Takové vystoupení si dokázala představit, o mně věděla, že jsem úspěšným kouzelníkem, a hypnózu tudíž pokládala pouze za jeden z triků oděný tajemným hávem. Při příjezdu mě informovala, že akci zahájí a potom pojedou domů, protože kouzelnická vystoupení zná.

Přednáška začala. Po krátkém úvodu o mé oblíbené historii oboru jsem započal ukázkami praxe. Z hlediště se mi tenkrát přihlásilo sedm dobrovolníků, kteří chtěli moc a sílu hypnózy zažít. Když se naše oči setkaly, vyslovil jsem ono vám již známé „Spi!“. Médiím, jak mé dobrovolníky můžeme od této chvíle nazývat, rázem klesla hlava a těla se jim naprosto bez jakékoliv tenze zabořila do křesel. V ten okamžik utichl celý sál. Přihlízející návštěvníci takřka nedýchali a paní ředitelce se v té chvíli téměř zastavilo srdce (alespoň takto mi to druhý den popisovala). Je to skutečné? Je to možné? Jsou ti lidé v pořádku? Právě takové otázky se jí prý honily hlavou. Seděla v napětí, co bude dál, a zůstala až do konce.

Předvedl jsem ten večer mnoho pěkných, klasických ukázek hypnotického fenoménu. Jedna konkrétní ukázka se ale paní ředitelce do mysli zapsala nejvýrazněji a přivedla ji k zamyšlení.

Se slečnou Eliškou, která byla jedním z oněch sedmi médií, jsem ten večer předvedl také ukázkou halucinování. Když se slečna Eliška příjemně uvolnila ve svém křesle, vnukl jsem jí myšlenku, že všichni lidé ze sálu odešli. Zůstali jsme tam jen my dva. Po probuzení se moje sugesce stala její realitou. Rozhlížela se kolem sebe. Rozhlížela se a viděla jen mě a prázdné židle v sále. To, co subjektivně vnímala jako realitu, nebylo skutečné. Sál byl stále plný lidí, kteří vše bedlivě sledovali. To jen ona je nebyla schopná vidět, slyšet, ani jinak vnímat. Po ukázce jsem opět nechal v Eliščině mysli diváky v sále objevit, svůj vliv jsem zrušil a přivedl jsem ji zpět do reality.

Paní ředitelka se mi druhý den svěřila, že jí některé mé ukázky připadaly až děsivé, tedy pokud to, co viděla, bylo skutečné. Řekla mi také, že si není jistá,

zda je dobře, aby se něco takového veřejně prezentovalo, a možná by to mělo zůstat i veřejnosti skryto.

Podle mého názoru skrývání není řešení. Když se budeme snažit něco, co prokazatelně existuje, zatajit, na skutečnosti se nic nezmění. Ono to kvůli nám existovat nepřestane. Co třeba taková gravitace? Když vyskočím, vždy dopadnu zpět na zem. Ať se mi to líbí, nebo ne.

Naopak si myslím, že neznalosti či neinformovanosti lidí se dá za určitých okolností poměrně snadno zneužít. Jsem přesvědčen, že i povědomí, že něco jako hypnóza existuje, prostě patří k všeobecnému vzdělání. Stejně jako víme, že se Země otáčí, není na škodu vědět o existenci i tohoto fascinujícího fenoménu.

Se sugestivním, hypnotickým vlivem se navíc můžeme setkat – a bezpochyby se denně setkáváme – všude okolo nás. Například v lidových zvycích, při magických rituálech, v lidovém léčitelství nebo v podobě všemožných amuletů zajišťujících ochranu, zdraví či úspěch, dále také v náboženské oblasti skrze posvátné relikvie, místa zázračných uzdravení, jako jsou například Lurdy, či při kázání v kostele a v neposlední řadě též i ve vědecké oblasti v podobě klinické praxe a v experimentálním výzkumu.

Myslíte, že mezi námi chodí lidé, kteří to, co umíte vy, umějí také, ale na rozdíl od vás svých schopností zneužívají?

Myslím si, že jsou mezi námi lidé, kteří mají velké nadání ovlivňovat ostatní. A nejspíš budou mezi nimi i tací, kteří toho zneužívají. Otázkou je, do jaké míry vědomě využívají a zneužívají hypnózy. Je sice známo několik případů a soudních procesů, při nichž bylo vážné podezření na zneužití hypnózy, ale dokázat, že právě hypnóza tu sehrála skutečně hlavní úlohu, je velice těžké.

V souvislosti s možným zneužitím hypnózy vzbudily v minulém století pozornost evropské veřejnosti dva soudní případy. Heidelberský a kodaňský. Zajímavé byly zejména předpokládaným dlouhodobým zneužíváním hypnózy. V heidelberském procesu se vyšetřovalo, zda byla hypnotizovaná žena po několika let zneužívána zvrhlým hypnotizérem. Kodaňský proces se zabýval hypnotickým ozbrojeným loupením v několika bankách a vraždou. Obžalovaní v těchto procesech byli tehdy nakonec odsouzeni. Žádný z nich se ale ani později k přisuzovaným činům nepřiznal a stanoviska odborné veřejnosti, zda tu hrála opravdu roli hypnóza, nebyla jednotná. Podíváme-li se na důkazy těchto procesů naší dnešní optikou, jeví se bezesporu jako sporné a získávání důkazů zde bylo více než nešikovné. Předpokládané oběti

vyšetřovaných trestných činů se totiž měly opět za pomoci hypnózy rozvzpomenout na zapomenuté skutky a události. Díky poznatkům, které od té doby přinesl vědecký výzkum, dnes víme, že takovéto „vzpomínky“ jsou více než nespolehlivé. Soud by je dnes jako důkaz rozhodně neuznal.

Ale zcela hypoteticky: můžete přece někoho zhypnotizovat a pak mu říct, ať jde vykrást banku.

V odborné literatuře se doporučuje tvrdit, že to není možné. Teoretickou možnost zneužití hypnózy většina odborníků ale nevylučuje. Francouzský právník Jules Joseph Liégeois (1833–1908), který byl členem proslulé školy hypnózy v Nancy a jehož jméno zaznívá často v souvislosti s právě zmíněným kodaňským případem, se specializoval na náměsíčnost a trestné činy v hypnóze, byl dokonce přesvědčený, že člověk se v rukou virtuózního hypnotizéra stává automatem, naprosto závislým na vůli hypnotizéra.

Já osobně si myslím, že dokazování hlavní úlohy hypnózy při trestném činu bude vždy sporné. Jako ilustrační příklad můžeme použít váš nápad s vyloupením banky. Zda lupič je, nebo není v hypnóze, jednoduše nepoznáte. Může totiž vypadat i chovat se naprosto normálně. Spíše než skutečnou loupež v hypnóze si umím představit, že zloděj použije hypnózu jako své alibi pro to, aby působil jako oběť, a ne jako pachatel. Prostě se pokusí vykrást banku naprosto vědomě, a když mu to nevyjde a chytí ho, tak pak může tvrdit, že si nic nepamatuje, že byl v hypnóze, a tudíž za loupež nemůže. Jak zjistit pravdu? Byl ten člověk skutečně obětí „zlého hypnotizéra“, nebo loupil naprosto vědomě a hypnózou se pouze snaží klamat vyšetřovatele?

A kdo vám dokáže, jestli to tak skutečně bylo?

Zločiny v hypnóze jsou zajímavé téma k diskusi i k zamyšlení. Univerzitní vědci se již mnohokrát pokoušeli experimentálně ověřit, zda lze pomocí hypnózy donutit člověka, aby provedl něco nemorálního, čin, který by byl v rozporu s jeho vědomím a svědomím či s jeho morálními hodnotami. Při těchto experimentech byly výzkumnými týmy připraveny modelové situace. Při některých měly osoby v hypnóze jiné osobě nasypat jed do pití, bodnout někoho nožem, zastřelit ho anebo polít kyselinou. Zkoušelo se také, zda jste v hypnóze svolní prodávat drogy, vloupat se do kanceláře a ukrást zadání zkušebnímu testu, upsat se k dluhu, který není váš, zapomenout, že jiná osoba dluží vám samotným, anebo jestli se stydlivá žena v hypnóze před cizími lidmi poslušně svlékne donaha.